

Posudek vedoucí diplomové práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Marta Gašparínová**

Název práce: **Komunikační bariéry mezi učiteli a žáky ve výuce na střední odborné škole**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 60

Počet stránek příloh: 1

Počet titulů v seznamu literatury: 15

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

		X	
--	--	---	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

		X	
--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

		X	
--	--	---	--

Využití výzkumných empirických metod

		X	
--	--	---	--

Využití praktických zkušeností

	X		
--	---	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

	X		
--	---	--	--

Naplnění cílů práce

		X	
--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části

		X	
--	--	---	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X		
--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		X	
--	--	---	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

		X	
--	--	---	--

Celkové hodnocení práce:

Přestože je téma pedagogické komunikace tématem zejména od 70.let 20.století v odborné literatuře tématem permanentně připomínaným, je jde o stále o oblast důležitou pro empirický výzkum. Z tohoto důvodu jsem přivítala volbu tématu diplomové práce Marty Gašparínové. Při první konzultaci zřetelně vyjádřila snahu zaměřit se na podstatnou stránku komunikace mezi žáky a učiteli, tj. „*aby vůbec spolu mluvili*“.

Jde o práci teoreticko-empirickou. Teoretická část má jasně vystavěnou strukturu - od pedagogické komunikace ke komunikaci didaktické (ve výuce), kde je jádrem podkapitola o komunikačních bariérách, včetně problematiky komunikační ostýchavosti a eliminace bariér, v souladu se zaměřením empirického šetření. Tato část končí shrnutím.

Konstatuji tedy, že teoretická část je dobře strukturovaná, výhrady mám však k výkladu v této části jako „podívání se na problém“ (většinou jsme o nich mluvily s autorkou při konzultacích). Zde jsou některé z nich:

- Jde především o to, že bariéry v komunikaci souvisejí s celkovým pojetím výuky, to je však v textu připomínáno spíše prostřednictvím určitých příkladů, bez zřetelné charakteristiky.
- Autorka připomíná, že téma komunikačních bariér je v pedagogice a pedagogické psychologii řešeno spíše nepřímou, prostřednictvím témat (ne)úspěšnosti žáka atp., ale dále s touto informací v textu nepracuje. Přitom v literatuře tohoto druhu je mnoho podnětů k řešení problematiky (k vytváření podmínek pro optimální komunikaci, uvědomění si faktorů, které ji omezují atp.). Upozorňuji zde také na malý počet zdrojů k problematice: pět knižních (žádné časopisecké) jen několik elektronických.
- Ve výkladu jsou občasné skoky, ne příliš jasné přechody mezi analýzou literatury a popisem zkušeností praxe, přílišné generalizace zkušenosti, některé výroky sporné („pedagogická komunikace je pevně daná“-s .29) atp.

Empirická část se zaměřuje na sledování cíle výzkumu, orientovaného na komunikační bariéry a především komunikační ostýchavost. Poznámky k této části:

- Ne zcela se podařilo zformulovat dílčí výzkumné otázky (zdvojení té první, předpokládaná odpověď ANO-NE a použití slova „náhodou“ u té druhé).
- Metodologická část je příliš stručná, chybí v ní některé důležité informace (např. proč na SOŠ byly vybrány k rozhovorům jen učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů, čím je třída, kde byly zadávány dotazníky, problémová – v textu některé informace až při interpretaci dat, proč volba rozhovoru i s výchovnou poradkyní).
- Není pojmenována metoda zpracovávání dat z rozhovorů
- Při zpracování dat autorka opomíjí některá tvrzení dokládat autentickými výroky (např. s 37)
- Autorce se podařilo prostřednictvím rozhovorů dojít k velmi podstatným momentům učitelovy činnosti (i mimo zaměření výzkumných otázek): zvolený způsob práce s daty je však jen málo vzal „do hry“ ve vztahu k výzkumné problematice. V kvalitativním výzkumu (a autorka píše, že to je její výzkumný přístup) se totiž dále sleduje problém, který se vynoří v určité fázi vzhledem k problematice jako podstatný (zde únava nebo dokonce vyhoření učitele).
- Za cenné považují to, že autorka předložila výsledky svého zkoumání svým respondentům a diskutovala je s nimi.
- Závěry jsou spíše shrnutím a určitou výzvou než zobecněním daným propojením teoretických východisek a empirického výzkumu. V každém případě se však ukázalo, že zaměření na téma komunikačních bariér může přinést obecnější vhled do praxe výuky, a autorka se o tento cenný vhled v závěrech pokouší..

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- Ve výzkumu jste použila dotazník, váš výzkum jste však označila jako kvalitativní. Argumentujte prosím vaše stanovisko.
- Jakou výzkumnou metodu (nebo jejich kombinaci byste použila, pokud byste zvolila design případové studie problematické třídy (s využitím vámi formulovaných výzkumných otázek).

Závěr posouzení diplomové práce:

Oceňuji způsob, kterým přistoupila Marta Gašparínové ke svému diplomovému úkolu. Ze zaslaných podob textu a z konzultací vím o její snaze zvládnout téma a o pozitivních posunech v myšlení o problematice. Problémy, které jsem označila v předchozí části textu, vyplývají podle mého názoru z malé zkušenosti autorky s empirickým výzkumem. Domnívám se, že tuto zkušenost práce na výzkumném projektu autorka zúročí pozitivně i ve své praxi.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **dobře**

Datum: 8.1.2016

podpis: doc.PhDr.Hana Kasíková,CSc.